

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Θέμα: Προτεραιότητες ελληνικής προεδρίας – πρόταση για Βαλκάνια¹

I. Γενική ιδέα και πλαίσιο

Προτείνεται η βασική προτεραιότητα της προεδρίας μας στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων να είναι τα Βαλκάνια (με έμφαση στα Δυτικά Βαλκάνια).

Η προτεραιότητα αυτή μπορεί να ενταχθεί σε μια λογική συνοδευτικών μέτρων απέναντι σε όλους τους «εγγύς γείτονες» της Ένωσης (Βαλκάνια –Ρωσία/ΝΑΚ Ευρώπης- Μεσόγειος) με την ευκαιρία της διεύρυνσης, με προτεραιότητα όμως σ' αυτούς που έχουν την προοπτική του μέλους. Τα Συμπεράσματα της Θεσσαλονίκης θα μπορούν να αναφέρουν κάποια πράγματα και για τις τρεις αυτές περιοχές, αλλά ως προς τα Βαλκάνια να παραπέμπουν σε συνημμένο «Πρόγραμμα Δράσης (Στρατηγική;²) για την ευρωπαϊκή πορεία της ΝΑ Ευρώπης».

II. Σκεπτικό

1. Μείζων πολιτική ανάγκη η διευρυνόμενη επί ελληνικής προεδρίας Ένωση να δείξει ότι δεν «ξεχνάει» τους γείτονες, κυρίως όμως τα υποψήφια και «δυναμικά υποψήφια» κράτη.
2. Θα έχει ωριμάσει ο χρόνος η Ένωση να «ξαναεπισκεφθεί» τα Δ.Βαλκάνια, 2 ½ χρόνια μετά το Zagreb, και σε συνθήκες όπου η ΔΣΣ θα έχει προχωρήσει στις περισσότερες χώρες
3. Είναι πιθανό να χρειάζεται μια νέα τοποθέτηση για τα μεγάλα εκκρεμή ζητήματα, και αυτή καλό θα είναι να είναι ευρωπαϊκή και περιφερειακή
4. Μείζων ελληνικό συμφέρον η προώθηση των Βαλκανίων προς την Ευρώπη
5. Σαφή συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας μας για το θέμα αυτό. Από τα λίγα διεθνή όπου μπορούμε πραγματικά να πρωταγωνιστήσουμε, και όπου οι εταίροι μας αναγνωρίζουν υποχρεωτικά έναν σημαντικό ρόλο.
6. Μεγάλη “visibility” της Ελλάδας τόσο στο βαλκανικό χώρο, όσο και εσωτερικά (συναντήσεις κορυφής, τελετές υπογραφής ΣΣΣ, προβολή της εικόνας «η Ελλάδα πρωτοστατεί για το ευρωπαϊκό μέλλον των Βαλκανίων»)

Τα σημεία 1-3 αποτελούν ισχυρά «ευρωπαϊκά» επιχειρήματα.

¹ Σύμφωνα με τις οδηγίες που έλαβα, το κείμενο αυτό έχει συνταχθεί χωρίς προσφυγή στις υπηρεσίες του υπουργείου ή της Επιτροπής, και συνεπώς αποτελεί ένα “concept paper”, οι συνιστώσες του οποίου χρειάζονται λεπτομερή έλεγχο.

² Όχι πάντως με την έννοια της «Κοινής Στρατηγικής» της ΚΕΠΠΑ.

III. Περιγραφή

Το «Πρόγραμμα Δράσης» θα μπορούσε να έχει τρία σκέλη, ένα για τις υπονήφιες βαλκανικές χώρες, ένα (κύριο) για τα Δυτ.Βαλκάνια και ένα για την ευρύτερη βαλκανική περιφερειακή προσέγγιση³.

1. Σκέλος «υπονήφια μέλη» (Βουλγαρία, Ρουμανία)

Το σκέλος αυτό θα μπορούσε απλά να επαναλαμβάνει τα όσα θα έχουν κατοχυρωθεί ήδη το β' εξάμηνο του 2002 σχετικά με την υποβοήθηση της ενταξιακής πορείας της Βουλγαρίας-Ρουμανίας, με ένα updating και ενδεχόμενα κάποιες (οριακές) προσθήκες.

Το πιθανότερο είναι πως κατά το β' εξάμηνο 2002 (στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών ή της Κοπεγχάγης), παράλληλα με την απόφαση για ένταξη των 10 υποψηφίων χωρών, θα εξαγγελθούν συνοδευτικά μέτρα για Βουλγαρία-Ρουμανία. Αυτά, σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της Επιτροπής, είναι πιθανό να περιλαμβάνουν:

- *Αναπροσαρμοσμένο «οδικό χάρτη»*: Κατά το πρότυπο του οδικού χάρτη που εγκρίθηκε στη Νίκαια, αυτό σημαίνει ημερομηνία-στόχο για την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων, ενδεχομένως δε και ημερομηνία-στόχο για την ένταξη των δύο χωρών.
- *Αναθεωρημένη προενταξιακή στρατηγική*⁴: Εδώ, πέρα από ενδεχόμενες αναπροσαρμογές στις προτεραιότητες, θα μπορούσε να υπάρξει μια αύξηση της χρηματοδότησης μέσω των προγραμμάτων Phare, ISPA, SAPARD, και μάλιστα με τήρηση των αποφάσεων της Agenda 2000 που προβλέπουν ότι η προενταξιακή χρηματοδότηση δεν θα μειωθεί μετά το πρώτο κύμα προσχωρήσεων, αλλά θα αναδιανεμηθεί σε όσους δεν έχουν ενταχθεί⁵.

Το παραπάνω «πακέτο» θα έχει αποφασισθεί μάλλον πριν από την από την προεδρία μας, αλλά θα πρέπει οπωσδήποτε να αναδειχθεί και πάλι με την ευκαιρία της υπογραφής της συνθήκης προσχώρησης των «10». Εξάλλου, με την ευκαιρία αυτή, θα μπορούσαν να προστεθούν κάποια στοιχεία, που θα έπαιρναν υπόψη και την πορεία των ενταξιακών διαπραγματεύσεων μετά την προηγούμενη απόφαση. Ειδικότερα, αν τυχόν δεν έχει υιοθετηθεί ως τότε ημερομηνία-στόχος για την ένταξη, θα μπορούσαμε να το κάνουμε εμείς, αν δε έχει υιοθετηθεί θα μπορούσαμε να βελτιώσουμε ελαφρά τη διατύπωση. Θα μπορούσαμε ακόμη να διερευνήσουμε τη δυνατότητα κάποιων πρόσθετων ενισχύσεων της προενταξιακής πορείας των δύο χωρών, οριακών πάντως, καθ' ό,τι οι σημαντικές αποφάσεις θα έχουν ήδη ληφθεί και εξάλλου τα άλματα στη διευρυνσιακή διαδικασία γίνονται συνήθως το β' εξάμηνο, μετά τις ετήσιες εκθέσεις της Επιτροπής. Ωστόσο, είναι βέβαιο ότι τόσο η Επιτροπή, όσο και τα Κ-Μ θα συμφωνούν στην ανάγκη να αναδειχθεί η μέριμνα για τις δύο αυτές χώρες, την ώρα που οι προβολείς της δημοσιότητας θα πέφτουν στην υπογραφή της συνθήκης προσχώρησης των «10».

³ Λογική Συμφώνου Σταθερότητας και Διαβαλκανικής (SEECF).

⁴ Κατά την Επιτροπή, εφ' όσον καταστεί αναγκαίο.

⁵ Η υπόθεση εργασίας της Agenda 2000 ήταν ότι θα ενταχθούν (το 2002) έξι κράτη και θα απομείνουν άρα πέντε. Συνεπώς οι πόροι που θα υπάρχουν για τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία θα είναι θεωρητικά άφθονοι, και το κρίσιμο θέμα θα είναι μάλλον η απορροφητική τους ικανότητα.

2. Σκέλος «Δυτικά Βαλκάνια»

Το σκέλος Δυτικά Βαλκάνια θα έχει σαν στόχο να «προχωρήσει» τις χώρες αυτές με βάση τη Διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΔΣΣ), και ει δυνατόν να πραγματοποιηθεί ένα βήμα παραπέρα σε σχέση με το κεκτημένο Feira και Zagreb:

- Ενδεχόμενη αναβάθμιση του status του potential candidate

Maximum στόχος εδώ θα ήταν οι πέντε χώρες να βαπτισθούν «υποψήφιας». Αυτό φαίνεται δύσκολο, αν και ίσως όχι αδύνατο, με δεδομένη την πορεία της Κροατίας. Πιο ρεαλιστικά, θα μπορούσε να υπάρξει μια παραπέρα διευκρίνιση του δρόμου από την ΔΣΣ στην ένταξη, ένα είδος «οδικού χάρτη» και εδώ, με επισημοποίηση «κριτηρίων της Κοπεγχάγης» για τα Δυτ.Βαλκάνια, που θα ενσωμάτωναν και την περιφερειακή διάσταση (βλέπε και το αμέσως παρακάτω σημείο).

Το σημείο αυτό είναι πολιτικά και συμβολικά σημαντικό στη συγκυρία της ένταξης των «10», είναι όμως ευαίσθητο για πολλά Κ-Μ και συνεπώς χρειάζεται προσεκτικό και πολιτικό χειρισμό.

- Ενσωμάτωση στο πολιτικό σκέλος της ΔΣΣ του state of play της συζήτησης για την οριστική ρύθμιση των ανοικτών ζητημάτων στα Βαλκάνια

Αν και δεν είναι εύκολο να προβλεφθεί από τώρα ποια θα είναι η κατάσταση στα Βαλκάνια του χρόνου, εφόσον δεν υπάρξουν νέες μείζονες εκπλήξεις, η συζήτηση για οριστική ρύθμιση των θεμάτων του Μαυροβουνίου και του Κοσόβου, και συνεπώς και της Βοσνίας θα είναι αυξανόμενα επίκαιρη. Είναι επίσης πιθανό να κυκλοφορούν πάλι ιδέες (οι παλιές ή νέες) για διεθνείς διασκέψεις που θα αντιμετωπίσουν τα ζητήματα αυτά.

Το Σχέδιο Δράσης θα μπορούσε να προωθήσει την «ευρωπαϊοποίηση» αυτής της προβληματικής⁶, συνδέοντας ακόμη πιο σαφώς την ευρωπαϊκή προοπτική της περιοχής με ορισμένες αρχές (δημοκρατία, μειονότητες, πάλι κατά εγκλήματος, περιφερειακή προσέγγιση, διατήρηση συνόρων). Σε μια maximum εκδοχή θα μπορούσε να υπάρξει ρητή διασύνδεση του ευρωπαϊκού μέλλοντος των (Δυτ.)Βαλκανίων με τη διατήρηση των συνόρων (σε μια διάσκεψη τύπου Zagreb II –βλέπε παρακάτω–, όπου βέβαια θα πρέπει να δοθούν στους «πέντε» αντισταθμίματα, περιλαμβανομένου π.χ. του στάτους του υποψηφίου). Σε μια ηπιότερη μορφή, θα μπορούσε να επιβληθεί από την ΕΕ μια πολύ ισχυρή αιρεσιμότητα, έστω και αν δεν θα αποκλείεται ρητά η αλλαγή συνόρων.

Στην maximum εκδοχή του (Zagreb II που γίνεται διάσκεψη-πλαίσιο για την οριστική λύση των ανοικτών ζητημάτων στην περιοχή), ο στόχος αυτός είναι εξαιρετικά φιλόδοξος και περίπλοκος, εμπεριέχει και κινδύνους (διάσκεψη τύπου Βερολίνου αντί τύπου Ελσίνκι), και μάλλον οι συνθήκες δεν θα έχουν ωριμάσει το 2003. Ωστόσο, η ιδέα θα πρέπει να εξετασθεί, ιδίως σε σχέση με διαβουλεύσεις που ενδεχόμενα ήδη γίνονται και φυσικά ανάλογα με την πορεία των πραγμάτων.

Η ιδέα αυτή μπορεί εξάλλου να ζυμωθεί με ευελιξία ώστε να καταλήξει στην ηπιότερη εκδοχή (διατύπωση αρχών και αυστηρής αιρεσιμότητας, πάλι σε ένα Zagreb II), που ακριβώς θα διευκολύνει/προετοιμάζει τις τελικές λύσεις. Οι βασικές «διαδικαστικές» αρχές που θα πρέπει να προωθηθούν είναι (α) η «ευρωπαϊοποίηση» της διαδικασίας επίλυσης (σύνδεση με ευρωπαϊκό δρόμο – ΔΣΣ), (β) η περιφερειακή προσέγγιση (όχι αποσπασματικές κατά περίπτωση λύσεις χωρίς συνεκτικότητα).

⁶ Φυσικά πάντα σε συνεννόηση με ΗΠΑ (και Ρωσία)

Το σημείο αυτό είναι εξαιρετικά ευαίσθητο και θα πρέπει να διερευνηθεί κυρίως σε πολιτικό επίπεδο με Κ-Μ-«κλειδιά», ίσως και με Prodi/Patten, και πολύ λιγότερο με τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

- Προώθηση της ΔΣΣ με συγκεκριμένες χώρες

Το σημείο αυτό επιπίπτει σε μεγάλο βαθμό στον «αυτόματο πιλότο», αφού η ΔΣΣ με την κάθε χώρα είναι δρομολογημένη, και η προώθησή της θα μας έρθει «φυσιολογικά». Η προεδρία μας θα μπορέσει ενδεχόμενα να συμβάλει οριακά στην επιτάχυνση των διαδικασιών, και στην προώθηση συγκεκριμένων ζητημάτων (που μας ενδιαφέρουν) με συγκεκριμένες χώρες (π.χ. αν το επιτρέπει/επιβάλλει η διμερής μας πολιτική, προώθηση διαδικασιών προς κατάργηση καθεστώτος βίζας για πγΔΜ, κλπ.).

Επίσης το σημείο αυτό θα μας δώσει πιθανώς ορισμένες ευκαιρίες για «visible» γεγονότα (πιθανά: έναρξη διαπραγματεύσεων για ΣΣΣ με ΟΔΓ, έναρξη ισχύος ΣΣΣ με πγΔΜ⁷, υπογραφή ΣΣΣ με Αλβανία –αν και το πιθανότερο είναι η τελευταία να γίνει το 2002).

Για το σημείο αυτό επιβάλλεται στενή συνεργασία με τις υπηρεσίες της Επιτροπής και καλή γνώση και ενσωμάτωση των όποιων πρωτοβουλιών μας στη ΔΣΣ.

- Επαναξιολόγηση και επαναπροσανατολισμός προγράμματος CARDS σε προενταξιακή λογική

Οι «country strategies» του CARDS αφορούν την περίοδο ως και το 2004. Για τα έτη 2005-06 (τέλος των τρεχουσών δημοσιονομικών προοπτικών) υπάρχει συνεπώς ένα περιθώριο επαναξιολόγησης/επαναπροσανατολισμού, πάντα βέβαια μέσα στο πλαίσιο των δημοσιονομικών προοπτικών του Βερολίνου. Η διαδικασία αυτή προφανώς θα πραγματοποιηθεί κυρίως το 2004. Ωστόσο, επί προεδρίας μας θα μπορούσαμε να εξετάσουμε και να υιοθετήσουμε κάποιες πρώτες ιδέες/προσανατολισμούς, με κύρια κατεύθυνση την υπαγωγή του προγράμματος σε μια ενταξιακή λογική, φυσικά με τις ιδιομορφίες που επιβάλλονται για την περιοχή (περιφερειακή συνεργασία, τρίτος πυλώνας, διερεύνηση ζητήματος υποδομών). Π.χ. θα μπορούσε να προωθηθεί παραπέρα η επέκταση της διαδικασίας των «διδυμοποιήσεων» και για τα Δυτ.Βαλκάνια και άλλα μέτρα υποβοήθησης της υιοθέτησης του κοινοτικού «κεκτημένου».

Για το σημείο αυτό επιβάλλεται στενή συνεργασία με την Επιτροπή που θα πρέπει να πεισθεί ότι η πρωτοβουλία μας δεν αποσκοπεί στην ανατροπή των σχεδιασμών της.

- Οργάνωση μιας διάσκεψης τύπου Zagreb⁸ στο περιθώριο της Θεσσαλονίκης ή και αλλού, νωρίτερα.

Το αντικείμενο της διάσκεψης θα είναι η «υιοθέτηση» του κοινοτικού σχεδίου δράσης (του σκέλους Δυτ.Βαλκάνια), εφόσον η διάσκεψη γίνει στο περιθώριο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Θεσσαλονίκης, ή των βασικών ιδεών του, αν γίνει νωρίτερα. Ανάλογα με την εξέλιξη της πολιτικής κατάστασης θα μπορούσε να έχει και μεγαλύτερο ή μικρότερο βάρος σε σχέση και με τη διαδικασία και τις αρχές για την οριστική επίλυση των εκκρεμών βαλκανικών ζητημάτων (βλέπε παραπάνω). Η διάσκεψη εξ

⁷ Ενδεχόμενο πρόβλημα εδώ με ελληνική κύρωση.

⁸ Τον Νοέμβριο 2000, πραγματοποιήθηκε στο Zagreb συνάντηση των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ και των 5 χωρών των Δυτικών Βαλκανίων (+ του υπ.εξ. της Σλοβενίας και του Prodi). Στην τελική δήλωση της συνάντησης υιοθετήθηκε η κοινοτική ΔΣΣ και ενισχύθηκε το σκέλος της που αφορά την περιφερειακή συνεργασία.

ορισμού θα έχει μεγάλη συμβολική πολιτική σημασία (σηματοδότηση σημασίας που αποδίδει η ΕΕ στην περιοχή τη στιγμή της διεύρυνσης) και θα δώσει μεγάλη προβολή και στην Ελλάδα.

Εναλλακτικά, στη διάσκεψη θα μπορούσαν να συμμετάσχουν και η Βουλγαρία, και η Ρουμανία (ενδεχομένως και η Σλοβενία), με πρόνοια πάντως για ένα format μεταβλητής γεωμετρίας (π.χ. ολομέλεια με όλους και δύο χωριστές συνεδριάσεις με τους «5» και τους «2»), έτσι ώστε οι υποψήφιας χώρες να μην «τσουβαλιάζονται» με τις «πέντε». Στην περίπτωση αυτή το κείμενο που θα υιοθετηθεί θα μπορούσε να αντανakλά και τα τρία σκέλη του Σχεδίου Δράσης.

Οι δέκα υπό ένταξη χώρες θα μπορούσαν να μετάσχουν επίσης.

3. Σκέλος «ευρύτερη βαλκανική περιφερειακή διάσταση»

- State of play με ενδεχόμενες προσθήκες για το Σύμφωνο Σταθερότητας.
Επανάληψη των γνωστών θέσεων της ΕΕ για το ΣΣ, πρώτη αξιολόγηση της πορείας μετά τη μεταρρύθμισή του, ενδεχόμενες ιδέες για την παραπέρα πορεία.
- Αναβάθμιση του ρόλου της Διαδικασίας Συνεργασίας για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη (SEECF)

IV. Πολιτικές προϋποθέσεις – Αρχές – Πιθανά προβλήματα

1. Προϋποθέσεις και αρχές

Εσωτερική πολιτική προϋπόθεση για την υιοθέτηση της παραπάνω πρότασης είναι να υπάρχει σαφής και ειλικρινής πολιτική βούληση από ελληνικής πλευράς για την προώθηση της ευρωπαϊκής πορείας και των επτά βαλκανικών χωρών. Ειδικότερα, σοβαρό εμπόδιο θα μπορούσε να δημιουργηθεί αν η πολιτική μας έναντι της πγΔΜ εξακολουθήσει να καθορίζεται από τους περιορισμούς λόγω της εκκρεμότητας του ονόματος⁹.

Κρίσιμο στοιχείο για το ρεαλιστικό του προτεινόμενου Προγράμματος Δράσης (για την αποδοχή του από την Επιτροπή, τα Κ-Μ, αλλά και για την ευμενή του απήχηση στις βαλκανικές χώρες) είναι να είναι εντελώς σαφές ότι δεν αναιρεί, ούτε διαστρεβλώνει τις βασικές πολιτικές της Ένωσης (διαδικασία διεύρυνσης, ΔΣΣ, θέσεις για Σύμφωνο Σταθερότητας), αλλά ότι οι πολιτικές αυτές αποτελούν τη βάση του. Ειδικότερα, οι αρχές που πρέπει να διατυμπανιστούν και να τηρηθούν με ευλάβεια είναι:

- ⇒ Σεβασμός του διακριτού των δύο διαδικασιών (διεύρυνσης και σταθεροποίησης και σύνδεσης)
- ⇒ Διαφοροποίηση στο εσωτερικό των δύο διαδικασιών (κάθε χώρα ακολουθεί την εξειδικευμένη πορεία που έχει οριστεί στο πλαίσιο της διαδικασίας που εφαρμόζεται γι' αυτήν)

⁹ Η επίλυση της εκκρεμότητας δεν αποτελεί προϋπόθεση για την υλοποίηση της πρότασης (αν και η εκκρεμότητα θα αποτελεί ασφαλώς αγκάθι), αρκεί οι περιορισμοί που θέτουμε στις σχέσεις μας να μην επεκτείνονται και στις σχέσεις ΕΕ-πγΔΜ (π.χ. με την άρνηση κύρωσης της ΣΣΣ από μέρους της Ελλάδας).

- ⇒ Περιφερειακή προσέγγιση όσον αφορά τα Δυτικά Βαλκάνια. Εδώ η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να επεκταθεί κατά το δυνατόν και στον τομέα της επίλυσης των εκκρεμών πολιτικών ζητημάτων (βλέπε λογική Bildt-Annan).
- ⇒ Ευρύτερη περιφερειακή προσέγγιση για τη ΝΑ Ευρώπη (λογική Συμφώνου Σταθερότητας), ιδίως σε τομείς όπως ο δεύτερος και τρίτος πυλώνας και οι υποδομές.
- ⇒ Σεβασμός των δημοσιονομικών προοπτικών του Βερολίνου, αλλά εξέταση δυνατοτήτων κάποιων αναπροσαρμογών στο εσωτερικό τους, πάντα στο πλαίσιο των υπαρχόντων κοινοτικών προγραμμάτων.

2. Πιθανά προβλήματα

Η Επιτροπή (και τα μεγαλύτερα Κ-Μ) εικάζεται ότι δεν διάκεινται ευνοϊκά σε πρωτοβουλίες που θα μπορούσαν να διαταράξουν τις δικές τους προτεραιότητες και προγραμματισμούς ή και τις υιοθετημένες πολιτικές της Ένωσης. Ωστόσο, (α) οι αντιρρήσεις θα μειωθούν αν φανεί ότι αφενός «χτίζουμε» πάνω στις υπάρχουσες κοινοτικές πολιτικές (ιδίως τη ΔΣΣ), και αφετέρου θέτουμε ρεαλιστικούς στόχους (όχι απλά «window dressing», αλλά ούτε και ουτοπίες) και (β) η Ελλάδα «νομιμοποιείται» στα μάτια όλων να θέσει αυτή την προτεραιότητα. Πρέπει συνεπώς στο αρχικό στάδιο να πείσουμε την πολιτική ηγεσία της Επιτροπής (και τα βασικότερα Κ-Μ) ότι η ιδέα μας συμπλέει με τις θέσεις τους, και στη συνέχεια να συνεργασθούμε στενά με τις υπηρεσίες της Επιτροπής (και τη γραμματεία του Συμβουλίου).

Προβλήματα που ενδεχομένως θα αντιμετωπίσουμε:

- ⇒ Απροθυμία για οποιαδήποτε πρωτοβουλία περιλαμβάνει τα Δυτ.Βαλκάνια και τις δύο υποψήφιες χώρες. Η απροθυμία μπορεί να προέλθει από την Επιτροπή και από Βουλγαρία-Ρουμανία. Αντιμετωπίζεται αν συνεχώς υπογραμμίζεται στις διακηρύξεις και στην πράξη ότι υπάρχουν δύο χωριστές διαδικασίες. Από την άλλη πλευρά, αρκετά Κ-Μ ευνοούν το «τσουβάλιασμα» για δικούς τους λόγους που δεν συμμεριζόμαστε πάντα (καθυστέρηση των «δύο»), αλλά υπάρχει και ένα κοινοτικό «κεκτημένο», μέσω του Συμφώνου Σταθερότητας που μας βρίσκει σύμφωνους. Λεπτή γραμμή πλεύσης ανάμεσα σε δύο υφάλους. Γραμμή υποχώρησης: το όλο σχέδιο δράσης να αφορά μόνο τα Δυτικά Βαλκάνια.
- ⇒ Πολιτική απροθυμία Κ-Μ για νέο Zagreb σε μια περίοδο που η κοινή γνώμη θα έχει κορεσθεί από τη διεύρυνση. Αυτό είναι μείζον πρόβλημα που θα πρέπει να «παλέψουμε», προβάλλοντας τα γνωστά αντεπιχειρήματα για τη σημασία της ευρωπαϊκής προοπτικής για τη σταθερότητα της περιοχής. Πάντως το Σχέδιο Δράσης μπορεί να «επιζήσει» και χωρίς Διάσκεψη Κορυφής, ή και με διάσκεψη σε χαμηλότερο (υπουργικό) επίπεδο.
- ⇒ Άρθρωση του «πακέτου» για Βουλγαρία-Ρουμανία με αυτό που ασφαλώς θα υπάρξει και για την Τουρκία, με τρόπο που αφ' ενός να μην φαίνεται πως εγκαταλείπεται η Τουρκία, αλλά ταυτόχρονα να μην ομαδοποιούνται οι «δύο» με την Τουρκία, και να υπάρχει χώρος και για την «ευρεία» βαλκανική περιφερειακή προσέγγιση (2+5).
- ⇒ Το timing που προβλέπουν οι κοινοτικές διαδικασίες για πολλά από τα προτεινόμενα στοιχεία του Προγράμματος (π.χ. υπογραφές συμφωνιών, αναθεώρηση CARDS) να μη συμπίπτει με την ελληνική προεδρία.

Χρειάζεται προσεκτική εξέταση των διαφόρων χρονοδιαγραμμάτων και των περιθωρίων που υπάρχουν για επηρεασμό τους.

V. Διαδικαστικά Ζητήματα

Το παρόν σημείωμα δεν εξετάζει τα διαδικαστικά ζητήματα της συζήτησης με την Επιτροπή και το Συμβούλιο που θα καταστήσει την υιοθέτηση της προτεινόμενης προτεραιότητας και των σχετικών δράσεων ρεαλιστική και αποδοτική.

Επισημαίνεται ωστόσο ότι η υιοθέτηση ενός Σχεδίου Δράσεως για τα Βαλκάνια στη Θεσσαλονίκη θα χρειασθεί λεπτομερή προετοιμασία ήδη πριν από την προεδρία μας και ενδεχομένως να χρειασθεί σε κάποιο ή κάποια από τα επόμενα Ευρωπαϊκά Συμβούλια να ζητηθούν από την Επιτροπή ή και από τον Υψηλό Εκπρόσωπο ΚΕΠΠΑ εισηγητικά κείμενα και προτάσεις. Διαφωτιστικό εν προκειμένω είναι το προηγούμενο της υιοθέτησης του Σχεδίου Δράσης για τη Βόρεια Διάσταση που απαίτησε μακρόχρονη προσπάθεια της Φινλανδίας.